

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 4 listopada 2019 r.

Znak: WK-610/20/4/19

Pan
Waldemar Socha
Prezydent Miasta
Żory

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach w dniach od 8 lipca do 21 sierpnia 2019 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Miejskiej Żory** za okres od 1 stycznia 2015 r. do 21 sierpnia 2019 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 4 września 2019 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 561 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *Zaniechano zaliczenia do tytułów dłużnych Miasta Żory, a tym samym nie wykazano jako długu w Wieloletnich Prognozach Finansowych Miasta Żory na lata 2016 - 2031 ze zmianami, 2017 - 2031 ze zmianami, 2018 - 2031 ze zmianami oraz 2019 - 2031 ze zmianami, zobowiązań wynikających z zawartych umów wsparcia o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związanych z finansowaniem przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych przez spółki komunalne, tj. Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej w Żorach Sp. z o.o. (zwanym dalej MZOZ) oraz Zakład Techniki Komunalnej Sp. z o.o. w Żorach (zwanym dalej ZTK), które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu.*

Zgodnie z treścią art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) w związku z § 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego (Dz. U. Nr 298, poz. 1767) oraz art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, tytuły dłużne zaliczane do państwowego długu publicznego dzieli się m.in. na kredyty i pożyczki, przy czym do tej kategorii zalicza się m.in. umowy nienazwane o terminie zapłaty dłuższym niż

rok, związane z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do pożyczki lub kredytu. Wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej kwotę długu jednostki samorządu terytorialnego oraz sposób sfinansowania jego spłaty.

Gmina Miejska Żory zawarła:

- w dniu 7 kwietnia 2016 r. (wraz z aneksami z dnia 12 maja 2017 r. i 18 grudnia 2018 r.) umowę wsparcia z bankiem i MZOZ, w ramach której zabezpieczona została realizacja obowiązków MZOZ, które wynikają z umowy o udzielenie MZOZ, w formie objęcia przez bank obligacji, finansowania przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na dostosowaniu pomieszczeń i urządzeń Szpitala Miejskiego w Żorach do odpowiednich wymogów techniczno-sanitarnych.
- w dniu 6 maja 2016 r. umowę wsparcia (wraz z aneksami z dnia 30 września 2016 r. i 12 września 2018 r.) z bankiem i ZTK, w ramach której zabezpieczona została realizacja obowiązków ZTK, które wynikają z umowy o udzielenie ZTK, w formie objęcia przez bank obligacji, finansowania przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na budowie lokali mieszkalnych na terenie Miasta Żory.

Ww. przedsięwzięcia podlegały współfinansowaniu ze środków pochodzących z emisji przez Spółki obligacji wyemitowanych na podstawie art. 33 pkt 2 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 roku o obligacjach (Dz. U. z 2015 r. poz. 238). Gmina Miejska Żory (jeden z współwłaścicieli Spółek) zobowiązała się w treści ww. umów do podwyższenia kapitału zakładowego i udzielenia Spółkom wsparcia finansowego poprzez obejmowanie w zamian za wkład pieniężny nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym Spółek w kwotach i terminach określonych w harmonogramach (w przypadku jeśli Spółki nie zgromadzą odpowiednich środków własnych). Na podstawie analogicznych zapisów ww. umów Miasto zobowiązało się, że objęcie nowych udziałów przez Miasto w zamian za wkład pieniężny lub dopłaty nastąpi w sposób zapewniający Spółkom niezakłócone wywiązywanie się z zaciągniętych zobowiązań wobec obligatariuszy z obligacji, z uwzględnieniem terminów wynikających z harmonogramów.

Pierwotna wartość zobowiązania w ramach umowy wsparcia z dnia 7 kwietnia 2016 r do podwyższenia kapitału zakładowego stanowiła wartość nieprzekraczającą 12.205.800,00 zł, a po zmianie wprowadzonej aneksem z dnia 12 maja 2017 r. wartość owa wzrosła do kwoty 15.660.000,00 zł. Natomiast w ramach umowy z dnia 6 maja 2016 r. pierwotna wartość zobowiązania stanowiła wartość nieprzekraczającą 33.100.000,00 zł, po zmianie wprowadzonej aneksem z dnia 30 września 2016 r. wartość wzrosła do kwoty 60.300.000,00 zł, a następnie po kolejnej zmianie wprowadzonej aneksem z dnia 12 września 2018 r. wzrosła do kwoty 105.055.000,00 zł.

Wskazane kwoty stanowiły wydatek majątkowy Miasta. W Wieloletnich Prognozach Finansowych Miasta Żory owe wydatki majątkowe na ww. zadania ujęto w wykazach przedsięwzięć, zapewniając prawidłowe limity wydatków i zobowiązań związanych z ich realizacją.

Mając na uwadze powyższe, zobowiązania wynikające z zawartych umów nienazwanych w myśl postanowień ww. rozporządzenia powinny być zaliczone do długu publicznego, elementy bowiem ww. umów wsparcia wskazują na istnienie skutków ekonomicznych podobnych do umowy pożyczki lub kredytu, gdyż Gmina Miejska Żory zobowiązała się do zapewnienia Spółkom wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, które służyły finansowaniu zadań gminy.

Ponadto, zobowiązania wynikające z ww. umów wsparcia nie zostały wykazane w sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec II, III i IV kwartału 2016 r., I, II, III i IV kwartału 2017 r. oraz I i II kwartału 2019 r.

Stan zobowiązań na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych z powyższych tytułów zgodnie z zestawieniem sporządzonym przez pracowników Urzędu Miasta Żory przedstawiał się następująco:

II kwartał 2016	45 305 800,00
III kwartał 2016	72 505 800,00
IV kwartał 2016	72 492 300,00
I kwartał 2017	71 579 000,00
II kwartał 2017	71 564 600,00
III kwartał 2017	70 864 600,00
IV kwartał 2017	70 286 800,00
I kwartał 2018	70 286 800,00
II kwartał 2018	70 115 800,00
III kwartał 2018	114 495 800,00
IV kwartał 2018	116 275 800,00
I kwartał 2019	116 275 800,00
II kwartał 2019	113 669 500,00

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 instrukcji sporządzenia sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773), jako kredyty i pożyczki ujęte w części A sprawozdania Rb-Z rozumie się zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek, jak również z umów nienazwanych o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związanych z finansowaniem robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu. W myśl § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773), sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Sporządzanie bieżących analiz dotyczących projekcji budżetowych, realizacji budżetu, zdolności kredytowych i innych z zakresu finansów miasta należało do zakresu obowiązków służbowych pracowników Wydziału Finansów i Budżetu. Bezpośredni nadzór nad pracą wydziału sprawowała p. Grażyna Zdziebło – Skarbnik Miasta Żory.

Sprawozdania zbiorcze Rb-Z, o których mowa powyżej, podpisali: wg stanu na II kwartał 2016 r. i II kwartał 2018 r. p. Damian Wawrzyczek – Zastępca Prezydenta Miasta Żory, za pozostałe okresy p. Waldemar Socha – Prezydent Miasta Żory wraz z p. Grażyną Zdziebło – Skarbnik Miasta Żory.

W sprawozdaniu Rb-Z za okres od początku roku do 30 września 2019 r. uwzględniono zobowiązania wynikające z umów wsparcia z 2016 r.

Uchwałą Nr 154/XI/19 Rady Miasta Żory z dnia 26 września 2019 r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie miasta Żory na lata 2019 - 2031, w kolumnie 14.2 „kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu” zwiększono kwoty długu na lata 2019 - 2031.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w zakresie dokonywania kontroli merytorycznej jednostkowych sprawozdań jednostek budżetowych Miasta Żory, w celu prawidłowego sporządzania sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, stosownie do § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773), mając na uwadze § 2 ust. 1 pkt 2 instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do ww. rozporządzenia oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Wniosek nr 2

Sporządzić korekty kwartalnego sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji w zakresie zobowiązań finansowych wynikających z umów wsparcia z 2016 r., mając na uwadze § 2 ust. 1 pkt 2 instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) oraz § 10 ust. 5 ww. rozporządzenia.

- *W 2018 r. zaciągnięto zobowiązanie związane z realizacją wieloletniego przedsięwzięcia inwestycyjnego pn. „Budowa szkoły w dzielnicy Rogoźnia” z naruszeniem upoważnienia do zaciągnięcia tego zobowiązania określonym przez Radę Miasta Żory w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Żory na lata 2018 - 2031. Naruszono tym art. 228 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.). Dotyczyło to umowy o zamówienie publiczne Nr IMI-RIN.7013.8.10.2017.KH, na realizację zadania pn. „Rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 8 przy ul. Wysokiej 13 w Żorach (dobudowa sali gimnastycznej, sal lekcyjnych, pomieszczeń dla Ludowego Klubu Sportowego i biblioteki) i przebudowa przyłącza gazu wraz z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu” z terminem realizacji w latach 2018 - 2019, za wynagrodzeniem 11.677.463,47 zł brutto zawartej dnia 11 lipca 2018 r.*

Zgodnie z umową zamawiający zapewnił finansowanie robót wykonanych w 2018 r. do kwoty 2.675.000,00 zł, a pozostałą kwotę w 2019 r. Termin realizacji zadania określono do 31 grudnia 2019 r.

W uchwale Nr 486/XXXVIII/17 Rady Miasta Żory z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Żory na lata 2018 - 2031, upoważniono Prezydenta Miasta do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć określonych w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały oraz zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku 2018 i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy. Kwota limitu zobowiązań dla ww. zadania, do której udzielono upoważnienia, wynosiła 9.000.000,00 zł.

Dopiero na podstawie uchwały Nr 567/XLV/18 Rady Miasta Żory z dnia 26 lipca 2018 r. limit zobowiązań wzrósł do poziomu 11.702.000,00 zł.

Ww. umowę o zamówienia publiczne podpisał p. Waldemar Socha – Prezydent Miasta Żory, przy kontrasygnacie p. Grażyny Zdziebło – Skarbnika Miasta Żory.

Wniosek nr 3

Zaciągać wieloletnie zobowiązania zgodnie z upoważnieniami udzielonymi przez Radę Miasta Żory, stosownie do wymogów art. 228 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

- *W latach 2018 - 2019 (do czerwca 2019 r.) nieterminowo regulowano zobowiązania wobec kontrahentów z tytułu realizowanych na rzecz Gminy Miejskiej Żory inwestycji, czym naruszono tym art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisu, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.*

Powyższe dotyczyło zobowiązań wobec wykonawców zadań inwestycyjnych pn. „Rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 8 przy ul. Wysokiej 13 w Żorach (dobudowa sali gimnastycznej, sal lekcyjnych, pomieszczeń dla Ludowego Klubu Sportowego i biblioteki) i przebudowa przyłącza gazu wraz z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu” oraz pn. „Zaprojektowanie, wykonanie robót budowlanych i uzyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych związanych z rewitalizacją, przebudową i rozbudową budynku dawnego młyna elektrycznego w Żorach wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu oraz pełnienie nadzorów autorskich przez projektantów”. Łączna kwota zobowiązań z tytułu nieterminowo regulowanych zobowiązań stanowiła kwotę 4.331.741,56 zł i wynikała z 5 faktur, z czego w zakresie 3 faktur zwłoka w regulowaniu zobowiązań dotyczyła częściowej płatności. Opóźnienia wynosiły od 1 do 16 dni.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, przyczyną braku ww. spłaty był brak wystarczających środków pieniężnych zgromadzonych na dzień zapłaty na rachunku budżetu, a Miasto Żory z powodu ww. opóźnień nie poniosło dodatkowych kosztów z tytułu zapłaty odsetek.

Ponadto, w latach 2015 i 2018 Miasto Żory przekazało środki na wydatki dla jednostek budżetowych Miasta Żory w niewystarczającej wysokości, co skutkowało powstaniem w tych jednostkach zobowiązań wymagalnych. Zobowiązania te wynosiły, zgodnie ze zbiorczymi sprawozdaniami Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji odpowiednio wg stanu na dzień 31.12.2015 r. – 1.433.910,97 zł, natomiast wg stanu na dzień 31.12.2018 r. – 4.746.312,17 zł i dotyczyły głównie zobowiązań placówek oświatowych Miasta Żory, z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Jednostki budżetowe, w których wystąpiły zobowiązania wymagalne, na bieżąco zgłaszały zapotrzebowanie na środki, aby dokonywać wydatków zgodnie z wcześniej zaciągniętymi zobowiązaniami, pomimo tego otrzymywały środki w niższych kwotach.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, powyższe miało związek ze stabilizowaniem sytuacji finansowej Miasta po dużym wysiłku inwestycyjnym, jaki ponosiła Gmina w związku z realizacją zadań inwestycyjnych finansowanych ze środków własnych, jak i współfinansowanych z budżetu UE. Opisana sytuacja powodowała, że Gmina Miejska Żory nie była w stanie zapewnić odpowiednich środków na rachunkach bankowych jednostek podległych w ustawowym terminie płatności.

Okoliczności te spowodowały, że jednostki oświatowe, zgodnie z art. 29 ustawy o systemie

ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 z późn. zm.), zwróciły się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o odroczenie zapłaty składek do dnia 31 stycznia 2019 r. Decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zapadła w styczniu i lutym 2019 r. i wyrażała stanowisko odmowne. Do wskazanego terminu składki zostały uiszczone.

Nieprawidłowości w zakresie nieterminowego regulowania zobowiązań stwierdzono także w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2015 r., co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach Znak: WK-610/10/4/15 z dnia 7 lipca 2015 r.

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości Urzędu Miasta w Żorach należały do pracowników Wydziału Finansów i Budżetu, Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuba Plac. Nadzór w tym zakresie wykonywał Główny Księgowy Urzędu Miasta Żory, któremu kierownik jednostki powierzył prowadzenie rachunkowości jednostki, a do którego zadań należało również bieżące i prawidłowe prowadzenie księgowości i sprawozdawczości finansowej w sposób umożliwiający prawidłowe i terminowe dokonywanie rozliczeń finansowych. Sprawowanie nadzoru nad prawidłowym wykonywaniem budżetu Miasta, należało do obowiązków p. Grażyny Zdziebło – Skarbnika Miasta, której powierzono obowiązki i odpowiedzialność w zakresie określonym w przepisach ustawy o finansach publicznych.

Stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, za prawidłową gospodarkę finansową Miasta Żory odpowiedzialność ponosi p. Waldemar Socha – Prezydent Miasta Żory.

Wniosek nr 4

Wzmocnić działania w zakresie zapewnienia terminowego regulowania obciążających Miasto Żory zobowiązań celem niedopuszczenia do powstania kolejnych zobowiązań, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie gospodarowania mieniem Skarbu Państwa:

- Do dnia kontroli nie przeprowadzono czynności weryfikacyjnych w zakresie gruntów Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste (oznaczonych jako działki ewidencyjne) wchodzących w skład infrastruktury kolejowej, pod kątem ewentualnego zaliczenia tych gruntów do infrastruktury nieczynnej lub prywatnej. Do dnia 30 grudnia 2016 r. powyższe grunty, jako zajęte pod infrastrukturę kolejową były zwolnione od opłat z tytułu użytkowania wieczystego na mocy art. 8 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1727 z późn. zm.). Z dniem 30 grudnia 2016 r. zmieniono brzmienie art. 3 przywołanej ustawy o transporcie kolejowym wyłączając, na mocy ust. 2 i ust. 3 tego artykułu, stosowanie zwolnienia gruntów zajętych pod infrastrukturę kolejową od opłat z tytułu użytkowania wieczystego (art. 8) – w przypadku infrastruktury kolejowej, na której zarządca infrastruktury nie dopuścił ruchu kolejowego (infrastruktura nieczynna) i infrastruktury kolejowej wykorzystywanej wyłącznie do realizacji własnych potrzeb jej właściciela lub jej zarządcy innych niż przewóz osób (infrastruktura prywatna).*

Do dnia kontroli zwolnienia od opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego na podstawie art. 8 ustawy o transporcie kolejowym stosowano wobec gruntów Skarbu

Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste – użytkownik nr WU1202167, dla którego nie zweryfikowano 28 działek ewidencyjnych.

Prezydent Miasta Żory wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, nie zwrócił się do ww. podmiotu o wskazanie, które z oddanych im w użytkowanie wieczyste ewidencyjne działki gruntowe stanowią infrastrukturę nieczynną bądź prywatną (wyłączone ze stosowania zwolnienia od opłat z tytułu użytkowania wieczystego).

W myśl art. 5 ust. 2a i ust. 2b ustawy o transporcie kolejowym, zarządca sporządza statut sieci kolejowej (układ połączonych ze sobą dróg kolejowych zarządzany przez zarządcę infrastruktury) wskazujący linie kolejowe, bocznice kolejowe oraz inne drogi kolejowe przez niego zarządzane, a także wskazujący, które z nich stanowią infrastrukturę nieczynną lub prywatną, a brak statutu sieci kolejowej jest równoznaczny z nadaniem zarządzanej infrastrukturze statusu infrastruktury nieczynnej. Przez zarządcę infrastruktury, stosownie do art. 4 pkt 7 ww. ustawy (w brzmieniu od 30 grudnia 2016 r.), należy rozumieć podmiot odpowiedzialny za zarządzanie infrastrukturą kolejową.

Zgodnie z art. 221 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 z późn. zm.), art. 72 ust. 3, w którym określono wysokość stawek opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego, stosuje się odpowiednio do nieruchomości gruntowych oddanych w użytkowanie wieczyste przed dniem 1 stycznia 1998 r., z wyjątkiem nieruchomości, dla których stawki procentowe opłat rocznych zostały ustalone w wysokości powyżej 3%. Zmiany wysokości stawek procentowych opłat rocznych dokonują właściwe organy stosując tryb postępowania określony w art. 78-81. Natomiast jeżeli przy oddaniu nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste nie została określona wysokość stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, właściwy organ określi wysokość tej stawki, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 217 ust. 1, stosując tryb postępowania określony w art. 78-81.

Jak stanowi art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.), w toku wykonywania budżetu państwa obowiązują następujące zasady gospodarki finansowej: ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu państwa następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów. W myśl art. 42 ust. 5 ww. ustawy o finansach publicznych, jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania, przy czym na mocy art. 11 ust. 1 przywołanej wcześniej ustawy o gospodarce nieruchomościami organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami jest starosta (tutaj Prezydent Miasta na prawach powiatu), wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej. Stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 1, pkt 2, pkt 5 powyżej wskazanej ustawy o gospodarce nieruchomościami, zasobem nieruchomości Skarbu Państwa gospodarują starostowie (Prezydent Miasta na prawach powiatu), wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, a w szczególności ewidencjonują nieruchomości zgodnie z katastrzem nieruchomości; zapewniają wycenę tych nieruchomości; wykonują czynności związane z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzą windykację tych należności.

Zgodnie również z art. 12 ww. ustawy, organy działające za Skarb Państwa, są zobowiązane do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki.

Zadania, o których mowa powyżej, wykonywali pracownicy Wydziału Skarbu Miasta. Nadzór w powyższym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Skarbu Miasta.

Wniosek nr 5

Podjąć działania mające na celu weryfikację zasadności stosowania zwolnienia z opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego wobec wszystkich nieruchomości Skarbu Państwa (działek ewidencyjnych) będących w użytkowaniu wieczystym użytkownika nr WU1202167, mając na uwadze art. 8 w związku z art. 3 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 710 z późn. zm.) oraz art. 12 w związku z art. 11 ust. 1, art. 25 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 5, art. 73 ust. 2 i art. 77 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.), a także art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), a w przypadku stwierdzenia braku podstaw zastosowania przedmiotowego zwolnienia, naliczyć opłatę z tytułu użytkowania wieczystego.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Skarbu Miasta w zakresie wykonywania zadań dotyczących stosowania zwolnień od opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa, stosownie do art. 8 w związku z art. 3 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 710 z późn. zm.), mając na uwadze art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

W zakresie dochodów z najmu i dzierżawy:

- *W latach od 2015 r. do dnia zakończenia kontroli, Miasto Żory wydzierżawiło na podstawie umowy nr SM.6845.3.4.2015 oraz nr SM.6845.2.55.2018 nieruchomość położoną przy al. Armii Krajowej o numerze geodezyjnym działki 2459/146, pomimo iż nie posiadało tytułu prawnego do tej nieruchomości. Zgodnie z ewidencją gruntów, nieruchomość była własnością osób fizycznych.*

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2014 r. poz. 518 z późn. zm.), do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Następnie w myśl art. 25 ust. 1 i 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 7a powyższej ustawy, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Gospodarowanie zasobem polega na wykonywaniu czynności polegających na wydzierżawianiu, wynajmowaniu i użyczeniu nieruchomości wchodzących w skład zasobu. Zgodnie z art. 405 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.), kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową

kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

W styczniu 2015 r. Miasto poinformowało podmiot, który wnioskował o wydzierżawienie nieruchomości o numerze działki 2459/146, iż przedmiotowa działka jest własnością osoby prywatnej, wobec tego nieruchomość nie może być przedmiotem dzierżawy. Jednakże w lutym 2015 r. p. Daniel Wawrzyczek – Zastępca Prezydenta Miasta Żory wystosował do Prezydenta Miasta Żory wniosek o wydzierżawienie tej działki. W wyniku czego Prezydent Miasta Żory zarządzeniem Nr OR.0050.205.2015 z dnia 18 lutego 2015 r. wyraził zgodę na wydzierżawienie ww. nieruchomości w trybie bezprzetargowym na okres 3 lat. Po upływie trzyletniego okresu dzierżawy, w kwietniu 2018 r. dzierżawca ponownie zwrócił się z wnioskiem o przedłużenie umowy dzierżawy. Zastępca Prezydenta Miasta Żory wystąpił do Prezydenta Miasta z wnioskiem o wydzierżawienie dotychczasowemu dzierżawcy części działki nr 2459/146, w następstwie czego Prezydent Miasta w dniu 30 maja 2018 r. wydał zarządzenie Nr OR.0050.761.2018, w którym wyraził zgodę na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym ww. nieruchomości na okres 3 lat dotychczasowemu dzierżawcy. W okresie wydzierżawienia tej nieruchomości Miasto uzyskało korzyści z tego tytułu w łącznej wysokości 74.968,85 zł.

W imieniu Miasta Żory: umowę dzierżawy nr SM.6845.3.4.2015 z dnia 16 marca 2015 r. oraz umowę dzierżawy nr SM.6845.2.55.2018 z dnia 25 lipca 2018 r. podpisał p. Waldemar Socha – Prezydent Miasta Żory. Natomiast aneks nr 1 do ww. umowy dzierżawy, zmniejszającą powierzchnię dzierżawionej nieruchomości, podpisał p. Daniel Wawrzyczek – Zastępca Prezydenta Miasta Żory.

Z wyjaśnień p. Waldemara Socha – Prezydenta Miasta Żory wynika, iż Gmina Żory jest posiadaczem samoistnym działki od 1990 r. Wniosek o stwierdzenie nabycia prawa własności przez zasiedzenie Gmina będzie mogła jednak złożyć po 2020 roku, tj. po upływie 30 lat nieprzerwanego posiadania samoistnego. Wskazano również, iż do dnia kontroli nikt nie zgłosił roszczenia w stosunku do ww. nieruchomości.

Zadania w zakresie wydzierżawiania nieruchomości wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości należały do pracowników Wydziału Skarbu Miasta. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego wydziału.

Ponadto, w latach 2015 - 2019 zaniechano sporządzenia protokołów przy przekazywaniu oraz odbieraniu ww. nieruchomości oddanej w dzierżawę położonej przy al. Armii Krajowej, arkusz mapy 8 obręb Żory dzierżawcy o nr karty kontowej DZ0100394.

Powyższe było niezgodne z zapisami § 3 ust. 4 umowy dzierżawy nr SM.6845.3.4.2015 z dnia 16 marca 2015 r. oraz umowy dzierżawy nr SM.6845.2.55.2018 z dnia 25 lipca 2018 r. Zgodnie z postanowieniami ww. umów, dzierżawca zobowiązuje się zwrócić wydzierżawiającemu przedmiot dzierżawy każdego roku dzierżawnego w okresie od 21 października do ostatniego dnia lutego. Wydanie oraz zwrot przedmiotu dzierżawy odbywać się będzie na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego.

W trakcie obowiązywania ww. umów, tj. od 1 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2018 r. oraz od 25 lipca 2018 r. do 25 lipca 2021 r. tylko raz sporządzono protokół zdawczo-odbiorczy, tj. w dniu 1 kwietnia 2015 r. na okoliczność pierwszego przekazania dzierżawcy działki nr 2459/146.

Zadania w zakresie sporządzania protokołów zdawczo-odbiorczych należały do Inspektora Skarbu Miasta. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 7

Podjąć działania zmierzające do zaprzestania wydzierżawiania nieruchomości nienależącej do gminnego zasobu nieruchomości oraz uzyskiwania z niej korzyści majątkowych, stosownie do art. 24 ust. 1 i 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r. poz. 224 z późn. zm.) oraz art. 405 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 z późn. zm.)

- *W latach od 2015 r. do dnia zakończenia kontroli, nie egzekwowano od prowadzących działalność gospodarczą dzierżawców nieterminowo regulujących należności z tytułu czynszu za dzierżawione nieruchomości komunalne i Skarbu Państwa (za wyjątkiem tych, w stosunku do których wysłano wezwanie do zapłaty), zwrotu równowartości kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, zgodnie z art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. poz. 403 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło 5 kontrahentów, którzy w ww. okresie nieterminowo opłacili łącznie 39 faktur. Zwłoka w zapłacie należności wynosiła od 1 do 78 dni.

W stosunku do dwóch kontrahentów tj.:

- *dzierżawcy o nr karty kontowej DZ0100369 naliczono rekompensatę za dwie na dwanaście nieterminowych wpłat.*
- *dzierżawcy o nr karty kontowej DZ0100394 naliczono rekompensatę za dwie na dziewiętnaście nieterminowych wpłat.*

Rekompensatę naliczono dzierżawcom w momencie wystosowania do nich wezwań do zapłaty. Sposób naliczania rekompensaty wynikał z przyjętych zarządzeniem Nr OR.OR.120.6.2016 Kierownika Urzędu Miasta Żory z dnia 24 czerwca 2016 r. zasad stosowania w Urzędzie Miasta Żory przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Zgodnie z postanowieniami § 1 ww. zarządzenia „dochodzenie zwrotu kwoty stanowiącej równowartość 40 euro z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności niezapłaconej przez dłużnika w terminie, o której mowa w art. 10 ust. 1 ww. ustawy, następować będzie wraz z dokonaniem pierwszej czynności mającej na celu odzyskanie należności, a polegającej na wystosowaniu do dłużnika wezwania do zapłaty”.

Skutkiem powyższego nie naliczono powyższej opłaty podmiotom zalegającym, którzy uregulowali zaległości przed wystosowaniem wezwania do zapłaty.

Projekt zarządzenia został sporządzony przez pracowników Urzędu Miasta Żory. Nadzór w tym zakresie sprawuje p. Waldemar Socha – Prezydent Miasta Żory.

Zadania w zakresie egzekwowania ww. należności należały do pracowników Wydziału Skarbu Miasta. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 8

Przeanalizować terminy płatności należności cywilnoprawnych przez kontrahentów prowadzących działalność gospodarczą, a w przypadku nieterminowych wpłat podjąć działania w celu dochodzenia należności, o których

mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 118).

Wniosek nr 9

Dostosować treść zarządzenia Nr OR.120.6.2016 Kierownika Urzędu Miasta Żory z dnia 24 czerwca 2016 r. w zakresie terminowego naliczania zwrotu równowartości kwoty 40 euro, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, w sposób umożliwiający ustalenie i naliczenie tej rekompensaty od wszystkich podmiotów zalegających z tytułu czynszu dzierżawnego, mając na uwadze art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 118).

- *W latach 2015 - 2019 przed oddaniem w najem pomieszczeń znajdujących się w budynku Miasta Żory zaniechano sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości, o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 782 z późn. zm.). Zgodnie z powyższym przepisem, właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość.*

Powyższe dotyczyło pięciu umów najmu zawartych w latach 2015 - 2019 na okres do 3 lat, których przedmiotem były pomieszczenia biurowe usytuowane w budynku Urzędu Miasta Żory.

Zadania w zakresie sporządzania i podawania do publicznej wiadomości należały do pracowników Zespołu Gospodarczego. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Zespołu.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Zespołu Gospodarczego w zakresie sporządzania i podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2204, z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania nieruchomościami:

- *W okresie od 2015 r. do dnia zakończenia kontroli, nieprawidłowo, tj. niezgodnie z ich treścią, ewidencjonowano w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Żory, operacje gospodarcze dotyczące rozliczeń dokonywanych przy zbyciu nieruchomości w drodze zamiany. Z rachunku bankowego wydatków na rachunek bankowy dochodów z majątku Gminy przekazywano kwoty stanowiące wartość nieruchomości podlegających zamianie,*

w tytule operacji wskazując zbycie w drodze zamiany nieruchomości, czym zawyżano obroty konta 130. Powyższe nie prowadziło do realizacji świadczeń wzajemnych, a jedynie do zaliczenia jednej wierzytelności na poczet drugiej, przy czym wierzytelności umarzają się do wartości wierzytelności niższej, a wzajemne zobowiązania wygasają. Stosownie bowiem do art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. poz. 518 z późn. zm.), w przypadku nierównej wartości zamienianych nieruchomości stosuje się dopłatę, której wysokość jest równa różnicy wartości zamienianych nieruchomości.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Powyższe dotyczyło następujących procedur zamiany nieruchomości:

- nr: 280, 2977/281, 2975/281, 1506/99, 1325/44 (umowa zamiany z dnia 13 lutego 2015 r.) – w dniu 23 lutego 2015 r. wykonano dodatkowy przelew na kwotę 204.470,00 zł;
- nr 2061/62 (umowa zamiany z dnia 18 grudnia 2015 r.) – w dniu 28 grudnia 2015 r. wykonano dodatkowy przelew na kwotę 1.235.472,00 zł;
- nr 3063/183 (umowa zamiany z dnia 18 marca 2016 r.) – w dniu 23 marca 2016 r. wykonano dodatkowy przelew na kwotę 25.107,99 zł;
- 2 i 439/3 (umowa zamiany z dnia 23 grudnia 2016 r.) – w dniu 29 grudnia 2016 r. wykonano dodatkowy przelew na kwotę 955.885,00 zł;
- nr: 3324/186, 3314/186, 3300/178, 3296/174, 3311/187, 3309/149, 3303/181, 3306/149 (umowa zamiany z dnia 11 maja 2017 r.) – w dniu 18 maja 2017 r. wykonano dodatkowy przelew na kwotę 2.282.718,00 zł;
- nr 2656/1650, 3014/188, 1903/97 i 712/83 oraz prawo użytkowania wieczystego działki nr 2260/176 (umowa zamiany z dnia 27 lipca 2018 r.) – w dniu 3 sierpnia 2018 r. wykonano dodatkowy przelew na kwotę 114.363,00 zł;
- nr3531/174 (umowa zamiany z dnia 14 sierpnia 2018 r.) – w dniu 20 sierpnia 2018 r. wykonano dodatkowy przelew na kwotę 22.140,00 zł;
- nr: 4527/101, 4530/102, 4533/105 (umowa zamiany z dnia 15 marca 2019 r.) – w dniu 21 marca 2019 r. wykonano dodatkowy przelew na kwotę 260.381,00 zł;
- nr 1933/15 (umowa zamiany z dnia 1 lutego 2019 r.) – w dniu 8 lutego 2019 r. wykonano dodatkowy przelew na kwotę 405.162,00 zł;
- nr 895/49 (umowa zamiany z dnia 24 maja 2019 r.) w dniu 30 maja 2019 r. wykonano dodatkowy przelew na kwotę 52.000,00 zł.

Zadania w zakresie prowadzenia księgowości należały do pracowników Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuby Płac. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu. Sprawdzenia pod względem merytorycznym operacji dotyczących przekazania środków pieniężnych z rachunku wydatków na rachunek dochody z majątku dokonali: Naczelnik lub Zastępca Naczelnika Wydziału Skarbu Miasta, dyspozycję środkami pieniężnymi wykonały p. Grażyna Zdziebło – Skarbnik Miasta lub Główny Księgowy Urzędu Miasta Żory.

Wniosek nr 11

Ewidencjonować na koncie 130 „Rachunki bieżące jednostki” operacje gospodarcze dotyczące rozliczeń dokonywanych przy zbyciu nieruchomości w drodze zamiany, zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U.

z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.), mając na uwadze art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351).

- *W latach 2015 - 2017 zaniechano sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości w związku z zamiarem przeniesienia prawa ich własności w drodze zamiany, tj. w trybie bezprzetargowym czym naruszono art. 35 ust. 1 w związku z art. 37 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r., poz. 518 z późn. zm.). W myśl ww. przepisu, właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży. Wykaz ten winien być wywieszony na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a informacja o wywieszeniu tego wykazu powinna być podana do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, a także na stronach internetowych właściwego urzędu. Stosownie do art. 37 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy, zamiana nieruchomości stanowiła zbycie nieruchomości w drodze bezprzetargowej.*

Powyższe dotyczyło transakcji zbycia nieruchomości stanowiących mienie Gminy Miejskiej Żory w drodze zamiany:

- *działka nr 2061/62 – umowa zamiany z dnia 18 maja 2015 r.,*
- *działka nr 3063/183 – umowa zamiany z dnia 18 marca 2016 r.,*
- *działki nr: 3324/186, 3314/186, 3300/178, 3296/174, 3311/187, 3309/149, 3303/181, 3306/149 – umowa zamiany z dnia 11 maja 2017 r.,*
- *działki nr: 2, 439/3 – umowa zamiany z dnia 23 grudnia 2016 r.*

Od 2018 r. sporządzano i publikowano wykazy nieruchomości przeznaczone do zbycia w drodze zamiany.

- *W 2018 r. w ogłoszeniu o II przetargu nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości nie wskazano terminu przeprowadzenia I przetargu, co było wymagane art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2017 r. poz. 459 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło ogłoszeń o drugim przetargu na sprzedaż nieruchomości nr: 3147/18 i 3094/18, 1223/20, 1224/20, 1225/28, 1226/28, 1227/28, 1228/28, 1235/28, 1236/28, 1237/28, 1238/28, 1239/28, 1240/28, 1241/28, 1244/28, 1245/28, 1246/28, 1247/28, 1250/28.

- *W latach 2018 - 2019 nie zachowano co najmniej 7 dniowego terminu do zawarcia umowy sprzedaży od dnia doręczenia zawiadomienia o miejscu i terminie jej zawarcia.*

Powyższym naruszono art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2017 r. poz. 459 z późn. zm.), zgodnie z którym organizator przetargu jest obowiązany zawiadomić osobę ustaloną jako nabywca nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży lub oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu. Wyznaczony termin nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Nieprawidłowość dotyczyła:

- sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomości oznaczonej jako działka o nr 1789/18 – pismem z dnia 18 stycznia 2018 r. (odebrany w dniu 23 stycznia 2018 r.) zawiadomiono nabywcę o miejscu i terminie zawarcia aktu notarialnego na dzień 26 stycznia 2018 r. Pismo podpisał Naczelnik Wydziału Skarbu Miasta.
- sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomości oznaczonej jako działki nr 1231/28 i nr 1232/28 – pismem z dnia 19 lipca 2018 r. (odebrany w dniu 23 lipca 2018 r.) zawiadomiono nabywcę o miejscu i terminie zawarcia aktu notarialnego na dzień 27 lipca 2018 r. Pismo podpisał Naczelnik Wydziału Skarbu Miasta.
- sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomości oznaczonej jako działka o nr 1250/28 – pismem z dnia 11 października 2018 r. (odebrany w dniu 11 października 2018 r.) zawiadomiono nabywcę o miejscu i terminie zawarcia aktu notarialnego na dzień 16 października 2018 r. Pismo podpisał Naczelnik Wydziału Skarbu Miasta.
- sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomości oznaczonej jako działka o nr 1357/37 – pismem z dnia 8 maja 2019 r. (odbiór w dniu 8 maja 2019 r.) zawiadomiono nabywcę o miejscu i terminie zawarcia aktu notarialnego na dzień 13 maja 2019 r. Pismo podpisał Zastępca Naczelnika Wydziału Skarbu Miasta.

Zadania w zakresie sporządzania wykazów nieruchomości, ogłoszeń o przetargach oraz informowanie nabywców o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości wykonywali pracownicy Wydziału Skarbu Miasta. Nadzór nad pracownikami sprawował Naczelnik Wydziału Skarbu Miasta.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w zakresie:

- prawidłowego sporządzania ogłoszeń o przetargu, stosownie do art. 38 ust. 2 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami,
 - przygotowywania pism informujących o miejscu i terminie zawarcia aktu notarialnego w sposób wypełniający wymogi art. 41 ust. 1 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości oraz od środków transportowych:

- W latach 2015 - 2019 do dnia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające celem ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami wobec podatników o nr kart kontowych: PN000216/P; PN000241/P; PN000316/P, PN000314/P, PN000323/P; PN000427/P, PN000402, PN000557/P, PN000568/P, PN000562/P, PT000069/P. Naruszono tym art. 272 pkt 3 oraz art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień

lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

Powyższe dotyczyło podatników:

- o nr karty kontowej PN000241/P, będącego osobą prawną, który w deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019 nie wykazywał do opodatkowania budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej znajdujących się na gruncie podatnika. W deklaracjach tych podatnik wykazywał do opodatkowania budynki oraz grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W trakcie kontroli w dniu 22 lipca 2019 r. wezwano podatnika do złożenia wyjaśnień oraz korekt deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019 w związku z brakiem wykazania w deklaracjach budowli, tj. placu oraz sieci uzbrojenia terenu. Następnie podatnik pismem z dnia 29 lipca 2019 r. w związku z ww. wezwaniem poinformował o braku możliwości wskazania wartości budowli i poprosił o wydłużenie terminu do oszacowania wartości budowli.

Do dnia kontroli, organ podatkowy nie wszczął postępowania w tym zakresie, jak również nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie ze wskazanym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. Zgodnie z art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2014 r. poz.849 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości, podlegają budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Stosownie do art. 1a ust. 1 pkt 2 tej ustawy, budowlą jest obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

- o nr karty kontowej PN000216/P, będącego osobą prawną, który w deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019 nie wykazywał do opodatkowania budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej znajdujących się na jego gruncie. W deklaracjach tych podatnik wykazywał do opodatkowania jedynie budynki oraz grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W dniach 12 października 2018 r., 14 listopada 2018 r. oraz 14 sierpnia 2019 r. ponownie wszczęto postępowanie w sprawie niezadeklarowanych budowli, tj. plac, ogrodzenie, sieci: wodociągowe, kanalizacyjna, energetyczna. Podatnik nie odebrał wezwań. Zgodnie ze złożonymi dodatkowymi wyjaśnieniami do protokołu kontroli z dnia 3 września 2019 r., w dniu 2 września 2019 r. skutecznie doręczono podatnikowi kolejne wezwanie.

- o nr kart kontowych PN000316/P, PN000314/P, PN000323/P; PN000427/P, PN000402, PN000557/P, PN000568/P, PN000562/P, będącymi jednostkami oświatowymi, którzy w deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019 nie deklarowali do opodatkowania pomieszczeń zajętych przez pielęgniarki.

Zwolnienie z podatku od nieruchomości dla szkół i placówek oświatowych określa art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, zwolnione z podatku od nieruchomości są publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem

oświaty oraz prowadzące je organy. Zwolnienie to nie dotyczy jednak przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą inną niż działalność oświatowa. Mając na uwadze przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), a następnie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.), określające działalność prowadzoną w ramach systemu oświaty, należy stwierdzić, iż obejmuje ona kształcenie i wychowanie dzieci i młodzieży. Działania, które powinien zapewnić system oświaty, określa art. 1 ww. ustawy. Są to m.in. działania zapewniające realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju, wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, możliwość zakładania i prowadzenia szkół i placówek przez różne podmioty. Zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 10, art. 3 oraz art. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217 z późn. zm.), działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania są działalnością w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych. Świadczenia zdrowotne mogą być udzielane m.in. przez osoby fizyczne wykonujące zawód medyczny lub przez grupową praktykę pielęgniarek. W świetle przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 z późn. zm.), a obecnie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 646 z późn. zm.), a także ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, która dla określenia pojęcia działalności gospodarczej odwołuje się do przepisów tej ustawy, działalność w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych stanowi działalność gospodarczą. Zgodnie z art. 83a ustawy o systemie oświaty, obecnie art. 180 ust. 1 ustawy prawo oświatowe, prowadzenie szkoły lub placówki oraz zespołu nie jest działalnością gospodarczą. Z powyższego wynika, że zwolnienie z art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych nie dotyczy nieruchomości lub ich części zajętych na udzielanie świadczeń zdrowotnych. Zwolnienie z podatku od nieruchomości dotyczy tylko nieruchomości zajętych na działalność oświatową. W trakcie kontroli, dnia 9 stycznia 2019 r. wezwano ww. podatników do udzielenia wyjaśnień w zakresie zaniechania opodatkowania gabinetów pielęgniarek/higienistek oraz uzupełnienia deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2014 - 2018.

W trakcie kontroli, podatnicy o nr kart kontowych: PN000402/P, PN000323/P, PN000427/P, PN000314/P, PN000316 złożyli korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019 oraz uiścili należny podatek. W wyjaśnieniach z dnia 3 września 2019 r. poinformowano również o złożeniu korekt deklaracji na lata 2015 - 2019 r. i wpłaceniu podatku przez kolejną jednostkę oświatową, tj. podatnika o nr PN000310 /P

- o nr karty kontowej PT000069/P, będącego osobą prawną, która w deklaracji na podatek od środków transportowych na 2018 r. która wpłynęła do urzędu 25 sierpnia 2018 r., wykazała naczepę ciężarową, która w 2018 r. była wycofana z ruchu decyzją Prezydenta Miasta Żory z dnia 25 lipca 2017 r. Zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.), obowiązek podatkowy, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 tej ustawy, wygasa z końcem miesiąca, w którym środek transportowy został wyrejestrowany lub wydana została decyzja organu rejestrującego o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu, lub z końcem miesiąca, w którym upłynął czas, na który pojazd powierzono.

Decyzją Prezydenta Miasta Żory z dnia 25 lipca 2017 r. naczepa ciężarowa została wycofana z ruchu na okres od 25 lipca 2017 r. do 26 stycznia 2019 r. W dniu 25 czerwca

2018 r. na wezwanie organu podatkowego, podatnik złożył do Urzędu Miasta Żory deklarację na podatek od środków transportowych na 2018 r., w której zadeklarował do opodatkowania m.in. ww. naczepę. Wysokość zadeklarowanego podatku w zakresie ww. naczepy wynosiła 1.250,00 zł. Przypisu podatku dokonano w dniu 25 czerwca 2018 r. Podatnik w dniach 19 listopada 2018 r. oraz 3 grudnia 2018 r. zapłacił całość podatku od środków transportowych na 2018 r. w tym za ww. naczepę. W 2017 r. podatnik nie deklarował do opodatkowania ww. naczepy, zaś w 2019 r. zgodnie z postanowieniami decyzji z dnia 24 lipca 2019 r., ustalającej wysokość podatku od środków transportowych na rok 2019 r., naczepa została opodatkowana od lutego.

Pismem z dnia 16 sierpnia 2019 r. wezwano podatnika do złożenia korekty deklaracji na podatek od środków transportowych na 2018 r. o dnia zakończenia kontroli podatnik nie złożył stosownej korekty deklaracji na podatek od środków transportowych.

Zgodnie z dodatkowymi wyjaśnieniami z dnia 3 września 2019 r., podatnik w dniu 30 sierpnia 2019 r. złożył korektę deklaracji na podatek od środków transportowych na 2018 r. i postanowieniem z dnia 2 września 2019 r. zarachowano nadpłatę na poczet zaległości w podatku od środków transportowych na 2019 r.

Zadania w zakresie spraw związanych z wymiarem, dokonywania czynności sprawdzających deklaracje, informacje podatkowe należały do pracowników Referatu Podatków, Opłat Lokalnych i Księgowości Podatkowej. Nadzór w tym zakresie pełnił Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Podatków, Opłat Lokalnych i Księgowości Podatkowej w zakresie dokonywania prawidłowych czynności sprawdzających deklaracje w sprawie podatku od nieruchomości, deklaracje na podatek od środków transportowych oraz prowadzenia postępowań wyjaśniających w zakresie opodatkowania, stosownie do art. 21, art. 272 pkt 3, art. 274a § 1 oraz § 2, art. 281 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.) oraz wymogów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Wniosek nr 14

Ponownie przeanalizować prawidłowość opodatkowania nieruchomości podatników o nr kart kontowych PN000557/P, PN000568/P, PN000562/P, mając na uwadze art. 21, art. 272 pkt 3, art. 274a § 1, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.) oraz wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.), a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć wobec ww. podatników postępowanie podatkowe w trybie art. 165 ustawy Ordynacja podatkowa w celu ustalenia prawidłowego wymiaru.

Wniosek nr 15

Wyegzekwować od podatników o nr kart kontowych PN000216/P oraz PN000241 korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019, stosownie do art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.), mając na uwadze art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 4 ust. 7

oraz art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.).

W zakresie rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi:

- *Zaniechano żądania zwrotu do budżetu Miasta Żory niewykorzystanych do dnia 31 grudnia 2017 r. i 2018 r. przez jednostki budżetowe środków finansowych, co było niezgodne z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisów, jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego.*

Finansowanie jednostek organizacyjnych odbywa się w całości za pośrednictwem budżetu (metoda brutto), która oznacza, iż niewydatkowane środki budżetowe wraz z upływem roku budżetowego należy zwrócić na rachunek budżetu.

Powyższe ustalono na podstawie ewidencji księgowej budżetu prowadzonej do konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” gdzie występowało saldo Wn:

- na dzień 31 grudnia 2017 r. dla: Szkoły Podstawowej nr 3 oraz Zespołu Szkół nr 2 w łącznej wysokości: 458.288,19 zł.

- na dzień 31 grudnia 2018 r. dla: Szkoły Podstawowej nr 3 oraz Zespołu Szkół nr 2 w łącznej wysokości: 81.205,53 zł.

Z ww. ewidencji księgowej za lata 2017 - 2018 wynikało, że ww. jednostki organizacyjne nie dokonywały zwrotu niewykorzystanych środków finansowych.

Niewykorzystane i niezwrócone środki finansowe stanowiły przekazane jednostkom środki na realizację projektów unijnych.

W zawartych umowach pomiędzy Miastem Żory a Województwem Śląskim reprezentowanym przez Zarząd Województwa Śląskiego (Instytucją Zarządzającą) ustalono, iż kwota dofinansowania niewydatkowana z końcem roku budżetowego, pozostaje na rachunku bankowym do dyspozycji Beneficjenta, tj. Miasta Żory w następnym roku budżetowym.

Zadania w zakresie ewidencji księgowej budżetu oraz rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi należały do Referenta oraz Inspektora Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuby Płac. Nadzór w tym zakresie sprawował główny Księgowy Urzędu Miasta, Kierownik Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuby Płac.

Wniosek nr 16

Żądać zwrotu do budżetu Miasta Żory niewykorzystanych do 31 grudnia przez jednostki budżetowe środków finansowych, mając na uwadze wymogi art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie księgowości:

- *W 2017 r. i 2018 r. w jednostce Urząd Miasta Żory nie zaprowadzono ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych przyszłych lat na koncie pozabilansowym 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”, a dotyczących wieloletnich zadań inwestycyjnych Gminy Miejskiej Żory realizowanych na podstawie umów o zamówienia publiczne. Naruszono tym zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.) oraz Zakładowy Plan Kont dla jednostki budżetowej stanowiącym załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr OR.0050.1970.2017 Prezydenta Miasta Żory z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie: szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory z późn. zm.*

Aktualnie zasady dotyczące funkcjonowania ww. konta zostały uregulowane w obowiązującym od 1 stycznia 2018 r. planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. poz. 1911 z późn. zm.). Zgodnie z przepisami, konto 999 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych przyszłych lat oraz niewygasających wydatków, które mają być zrealizowane w latach następnych. Na stronie Wn konta 999 ujmuje się równowartość zaangażowanych wydatków budżetowych w latach poprzednich przeznaczonych do realizacji w roku bieżącym. Na stronie Ma konta 999 ujmuje się wysokość zaangażowanych wydatków lat przyszłych. Ewidencja szczegółowa do konta 999 jest prowadzona według podziałek klasyfikacyjnych i powinna zapewnić w szczególności ustalenie kwoty niewygasających wydatków. Na koniec roku konto 999 może wykazywać saldo Ma oznaczające zaangażowanie wydatków budżetowych lat przyszłych.

Zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), plany kont dla jednostek budżetowych powinny uwzględniać ujmowanie wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów – także zaangażowanie środków.

Powyższe w szczególności dotyczyło:

- *umowy z dnia 19 grudnia 2017 r. na zadanie inwestycyjne pn. „Zaprojektowanie, wykonanie robót budowlanych i uzyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych związanych z rewitalizacją, przebudową i rozbudową budynku dawnego młyna elektrycznego w Żorach wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu oraz pełnieniu nadzorów autorskich przez projektantów”, realizację którego założono w latach 2017 - 2019, gdzie wynagrodzenie należne tytułem wykonania przedmiotu zamówienia założono w wysokości 10.820.000,00 zł brutto, przy czym zamawiający zapewnił finansowanie robót wykonanych w 2018 r. wyłącznie do kwoty 3.200.000,00 zł,*
- *umowy z dnia 11 lipca 2018 r. na zadanie inwestycyjne pn. „Rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 8 przy ul. Wysokiej 13 w Żorach (dobudowa sali gimnastycznej, sal lekcyjnych, pomieszczeń dla Ludowego Klubu Sportowego i biblioteki)*

i przebudowa przyłącza gazu wraz z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu”, realizację którego założono w latach 2018 - 2019, gdzie wynagrodzenie należne tytułem wykonania przedmiotu zamówienia przyjęto w wysokości 11.677.463,47 zł brutto, przy czym zamawiający zapewnił finansowanie robót wykonanych w 2018 r. wyłącznie do kwoty 2.675.000,00 zł,

- *umowy z dnia 11 lipca 2018 r. na zadanie inwestycyjne pn. „Przebudowa dworca autobusowego na centrum przesiadkowe w Żorach przy ul. Męczenników oświęcimskich wraz z zagospodarowaniem terenu w ramach projektu pn. „Mobilni Żorzanie-systemowe rozwiązania w zakresie mobilności miejskiej”, którego realizację założono w latach 2018 - 2019, gdzie wynagrodzenie należne tytułem wykonania przedmiotu zamówienia ustalono w kwocie 14.092.241,60 zł brutto, przy czym zamawiający zapewnił finansowanie robót wykonanych w 2018 r. do kwoty 5.700.000,00 zł brutto.*

W konsekwencji powyższego, na koncie 999 nie ujęto w 2017 r. kwoty 10.820.000,00 zł, natomiast w 2018 r. kwoty 25.014.705,07 zł, stanowiących zaangażowanie wydatków budżetowych lat przyszłych, wynikających z przyjętych założeń do ww. umów o zamówienia publiczne.

Stosownie do zapisów § 12 pkt 27 „Zasad rachunkowości” stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia Prezydenta Miasta OR.0050.243.2017 z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie zmian zarządzenia Prezydenta Miasta Nr OR.0050.1809.2014 z dnia 31 grudnia 2014 r., a następnie § 12 pkt 14 „Zasad rachunkowości” stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia Prezydenta Miasta OR.0050.1970.2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. zaangażowanie księguje się na podstawie informacji złożonej przez komórki organizacyjne. Zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych przez pracowników Urzędu Miasta Żory zapis z polityki rachunkowości nie wskazuje wprost na obowiązek przekazywania informacji dotyczących zaangażowania wydatków budżetowych lat przyszłych. W praktyce Wydziału Infrastruktury Miejskiej i Inwestycji jest przekazywanie informacji do Wydziału Finansów i Budżetu o zaangażowaniu środków budżetowych w danym roku. Wskazana jako osoba odpowiedzialna za dokonywanie zaangażowania wydatków budżetowych objętych ww. umowami Kierownik Referatu Inwestycji Wydziału Infrastruktury Miejskiej i Inwestycji przebywał na zwolnieniu lekarskim.

Ponadto, zaniechano ujęcia na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków roku bieżącego” w I kwartale roku 2018 r. zaangażowania wydatków budżetowych przewidzianych do realizacji w roku 2018 w kwocie 3.200.000,00 zł, a w I kwartale 2019 r. wydatków przewidzianych do realizacji w 2019 r. w pełnej kwocie 7.620.000,00 zł, wynikających z umowy o zamówienie publiczne z dnia 19 grudnia 2017 r. zawartej na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Zaprojektowanie, wykonanie robót budowlanych i uzyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych związanych z rewitalizacją, przebudową i rozbudową budynku dawnego młyna elektrycznego w Żorach wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu oraz pełnieniu nadzorów autorskich przez projektantów”.

Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), aktualnie (tj. od 1 stycznia 2018 r.) w planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia

Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. poz. 1911) oraz Zakładowym Planie Kont dla jednostki budżetowej stanowiącym załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr OR.0050.1970.2017 Prezydenta Miasta Żory z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory z późn. zm. Na stronie Ma konta 998 ujmuje się zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym.

Skutkiem powyższego w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do 31 marca 2018 r., od początku roku do 31 marca 2019 r. oraz za okres sprawozdawczy od początku roku do 30 czerwca 2019 r., nie wykazano prawidłowych kwot w kolumnie „Zaangażowanie”.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie stwierdzono także w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2015 r., co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach Znak: WK-610/10/4/15 z dnia 7 lipca 2015 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta Żory powyższe było wynikiem niedopatrzenia i nawarstwienia się licznych obowiązków (dot. roku 2018) oraz długiej nieobecności osoby odpowiedzialnej związanej z chorobą (dot. roku 2019).

Realizacja zadań ekonomiczno-finansowych m.in. w zakresie opracowywania planów finansowych zadań należała do zakresu obowiązków służbowych Kierownika Referatu Inwestycji Wydziału Infrastruktury Miejskiej i Inwestycji, nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 17

Powierzyć pracownikom Urzędu Miasta Żory zadania w zakresie wprowadzania danych do systemu komputerowego stanowiących podstawę do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków oraz uszczegółwić procedury wewnętrzne w celu zapewnienia prawidłowego i bieżącego ewidencjonowania zaangażowania wydatków budżetowych przyszłych lat, jak i roku bieżącego, stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) oraz opisu funkcjonowania kont 998 i 999 zawartego w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra i Rozwoju Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.).

- *Do dnia zakończenia kontroli nieprawidłowo ujmowano operacje dotyczące naliczenia odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych poprzez:*

- zaniechanie ujmowania w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Żory na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” operacji dotyczących naliczenia odpisu na ZFŚS. Operacje z tytułu odpisu na ZFŚS ujmowano w momencie przelewu środków na wyodrębniony rachunek ZFŚS na koncie 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” w korespondencji z kontem 130 „Rachunek bieżący”.

Naruszono tym zasady funkcjonowania konta 240 zawarte w załączniku nr 3 do:

- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.),
- obowiązującego od 1 stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.).

Było to również niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta określonymi w zarządzeniu Prezydenta Miasta Żory Nr 0050.1809.2014 z dnia 31 grudnia 2014 r. w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory wraz ze zm. oraz zarządzeniu Prezydenta Miasta Żory OR.0050.1970.2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory wraz ze zm. Zgodnie z przytoczonymi przepisami, konto 240 służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201-234.

- brak bieżącego ujęcia w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Żory kwoty w wysokości 16.113,12 zł wynikającej z korekty odpisu na ZFŚS za 2018 r. Naruszono tym art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.).

Informacja odnośnie średniego całorocznego zatrudnienia w 2018 r. została przekazana do Wydziału Finansów i Budżetu w dniu 13 grudnia 2018 r. Zarządzeniem Prezydenta Miasta Żory OR.0050-2031.2018 z dnia 27 grudnia 2018 r. dokonano zmian w planie wydatków Urzędu Miasta Żory na rok 2018.

Dyspozycja przekazania środków na ZFŚS, tj. wyrównania za 2018 r., sporządzona została w dniu 27 grudnia 2018 r. Środki przekazano w dniu 3 stycznia 2019 r.

Zgodnie w wyjaśnieniach Skarbnika Miasta Żory, priorytetem w 2018 r. była realizacja wydatków inwestycyjnych służących dalszemu rozwojowi miasta oraz poprawie jakości życia mieszkańców. Nie odzwierciedlenie w księgach jako zobowiązania roku 2018 korekty naliczenia odpisu na ZFŚS wyjaśniono niedopatrzaniem.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji i rozliczania ZFŚS należały do Inspektora Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuby Plac. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 18

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Finansów i Budżetu w zakresie prawidłowego ujmowania operacji gospodarczych związanych z naliczeniem odpisu na ZFŚS oraz dokonania korekty odpisu, stosownie do zasad funkcjonowania konta 240 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 561 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej